

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland, tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Guds forsyn. — Katolisisme og protestantisme. — Messe i Priscilla katakomber. — Kristelig Ukeblad. — Misjonslægen og hans gjerning. — † Paul Bourget. — Katolisismens fremgang i Afrika. — † Frøken Jacobine Marie Giertz. — N. K. K. F.'s Utdannelsesfond for katolsk ungdom. — Herhjemme.

Guds forsyn.

Vi er alt et stykke inn i januar — vi hilser ikke mer hverandre når vi møtes med takk for det gamle år og gode ønsker for det nye. Hverdagslivet har atter fanget oss inn etter julens forskjellige former for glede og barnlig lyst. Vi er atter voksne — d. v. s. ansvarsbevisste mennesker med arbeid og plikter hvilende på oss. Arbeid og plikter som vi må ta op og utføre hvad enten vi finner det morsomt eller ei.

Men skjønt vi vel ennu har lyden av slekt og venners velmente ønsker om gode og glade dager i 1936 tonende i våre ører, og skjønt vel mange av oss ennu folder våre hender med bønn om Guds hjelp og støtte i de kommende måneder — så er vel allikevel de fleste av oss fylt med bekymring for fremtiden. Vår egen fremtid som foreldre og familieforsørgere og fremtiden for våre barn hviler som en tung engstelse på oss. Ti tiden er mørk og dens aspekter truende. Når vi åpner våre aviser er det ulykker på ulykker vi leser om — eller vi ser fenomener reise sig som synes oss mektige nok til å formå å knuse alt det gode som vi søker å bygge op for våre barns lykke, utad i kampen for tilværelsen og innad i sjelelivet. Ja — tiden er urolig og tiden er mørk. Men en stjerne lyser for oss: Guds kjærlige forsyn — vår tro på dets styrelse.

Vel, det er sant — denne tro er ingen tryllestav som med engang kan fjerne alle vanskeligheter for oss og for våre kjære. Og den skjenker oss heller ikke innsikt i Guds planer så vi kan forstå de veier han fører oss på. Det er meningen med vårt liv her på jorden at vi skal vandre i tro, ikke i viden. Guds planer vil alltid være en hemmelighet for oss.

Det vi skal er med full tillit å stole på sannheten av Kristi ord i bjergprekenen: «Eders far vet at I trenger alt dette» — og så arbeide så ivrig og utrettelig som om alt var avhengig av vår innsats. Tror vi slik og lever vi slik er det sikkert at alt som hender oss — selv de skuffelser vi får og de håp vi må se briste — vil bli vendt til det beste.

Gud vet det jo! Finnes der en herligere hjelp enn disse fire ord når motløshet og tretthet vil bemektige sig vår sjel? Og har vi lov til å se med frykt og tvil på hvad det nye år skal bringe når Gud vet alt som skal skje og vi vet det ene: at han er kjærlighet?

«Vi er tidene» — la oss holde oss disse den store helgens manende ord for øie! I hver vår krets har vi en andel i om året vil bli lyst eller mørkt, tungt eller lett. Vi er ganske visst ikke herrer over de begivenheter som møter oss, før de kommer — men det står alltid til oss selv å bli herrer over deres virkninger i vår sjel når de først har nådd oss. Og denne vår makt er begrunnet i den faste urokkelige tro på Guds kjærlighet som kan få oss til å hilse alt med det ydmyke: «Velsignet være det som kommer i Herrens navn!»

Men — kommer da alt i Herrens navn? Sykdom, sorg, lidelse, motgang er det allsammen sendebud fra Herren? Er det ikke tvertom utslag av djevelens virke?

O menneske — vet du ikke at det er din tros store hemmelighet at den har forvandlende krefter i sig! At den evner å utrive den onde ånd, som ganske visst skjuler sig i alle jordens negative foreteelser, og tvinge den til å bli Guds sendebud,

Katolisisme og protestantisme -

Veien til konfesjonell enhet —

Alle kristne — av hvad trosbekjennelse de så enn er — møtes i våre dager i en felles erkjennelse av at de antikristelige bevegelser nu er så sterke og gjør så hyppige fremstøt at Kristi yppersteprestelige bønn: — «at alle må være ett som Du, Fader, er i mig og jeg i dig for at verden må tro at Du har utsendt mig!» er blitt en nødvendighet å få realisert. Erkebiskop Söderblom formet i sin tid tanken slik: «Enhet er hellig plikt».

Men — vi kommer ikke utenom den kjennsgjering at de enkelte kristne samfund hver for sig er levende organismer, som ikke med engang kan assimileres eller forvandles til noe nytt. Hver for sig har de sin historiske utvikling, sin fortid, og alt som har sin rot i den kan ikke strykes ut fra den ene dag til den annen. For ca. 70 år siden blev der fra forskjellig hold gjort forsøk på å forene Rom og den anglikanske kirke. Da man spurte Newman om hans mening angående dette spørsmål, svarte han: «Den anglikanske kirke har sin egenart — den er ikke skapt av individer — den er langt mer som et eleveleie, frembragt i århundrers løp og avhengig av ytre forhold som politikk, stat og samfund. Å om-danne dette reelle, synlige og følbare hele, er å sette en hel ny skapning inn i verden — er som om man vilde forvandle en panter til et dådyr. En panter og et dådyr kan være like på mange punkter, men de har allikevel helt forskjellige naturer og en forvandling fra den ene til den annen er en tilintetgjørelse og nyskaping, men ingen utviklingsprosess. Den kan kun skje i løpet av en rekke tidsaldre, men ikke innenfor et bestemt tidsrum».

Nu — vil kanhende noen si — vi har dog sett at det har vært mulig i Tyskland å opheve de enkelte lands grenselinjer og smelte dem sammen til en nasjon tross det at hvert enkelt land dog også er en organisme og har sine egne historiske tradisjoner. Skulde det derfor ikke være mulig å foreta en lignende prosess for kirkesamfundenes vedkommende?

For å kunde besvare dette spørsmål må vi først definere hvad vi mener med betegnelsen: kirke-lig enhet. Felles kirkelig forvaltning måskje? Ja — man kan selvfølgelig organisere en slik, men det er dog ikke det vesentlige. Det er nem-

tjenende Guds rike istedet! Ti din urokkelige tro på Guds kjærlige forsyn finner frem til den gode mening i alt, med alt — og på tidens mørke himmel tender denne den faste tro et veld av stjerner, som lyser dig frem gjennom natten, til din gledes sol atter går op over ditt liv!

Da vil alle ønske gå i oppfyllelse og vi vil få et sant, et virkelig

GODT NYTT ÅR!

lig troen. Og hvorledes tenker man så å kunde bringe de forskjellige trosbekjennelser sammen? I en udogmatisk kristendom måskje? Allerede den negative sammenstilling: u-dogmatisk viser jo, at dette ikke kan være tro — ikke er å være tro mot de kristne konkrete sannheter, men tvertom å være u-tro. Og er det et bærende enhetsgrunnlag? Hvori finner vi det positive forenende i en slik innstilling? I følelsen? I gjensidig toleranse? Det er jo liberalismens løsen fra før i tiden. Ti den hadde kun ett tema: «Til syvende og sist vet jo ingen noe!» — og dette tema hadde følgende variasjoner: «Hvorfor skal vi strides om det usikre?» eller: «Enhver blir salig i sin tro!» eller: «Det kommer ikke an på hvad man tror!»

Allerede utgangspunktet for en slik enhet er forfeilet — ti den kan ikke bygges på bare opportunitetshensyn. Dr. theol. Matthias Laros hevder i en artikkel han i «Schönere Zukunft» har skrevet om dette emne, at der aldri må gå politikk i religion da der så vil fremkomme et religions s u r r o g a t. Nei — religion har ingen berøring med nasjonalpolitikk og i trossaker er alle kompromisser en vederstyggelighet!

Kun en virkelig, en levende tro kan skape varig enhet — en tro som fyller hele mennesket med kraft. Og alle forsøk på å overvinne denne kraft er på forhånd dømt til å mislykkes — ti alt som er virkelig av det gode s t y r k e s og kan kun bli styrket ved å møte motgang.

*

Altså: konfesjonell enhet av virkelig varighet kan ikke opnås ved alle slags kunstgrep — forut må der være gått et langt arbeid på å skape fred — en fred som i sig selv har de positive, de skapende krefter. Og det vil si det samme som et intenst arbeid på å styrke det religiøse liv innenfor alle konfesjoner. De velmente bestrebelsler fra Stockholm og Lausanne fører ikke frem — ti i religionen kan det demokratiske prinsip ikke anvendes — flertallsbeslutninger gjelder ikke når det dreier sig om den objektive sannhet. Dette er grunnen til at den katolske Kirke ikke kunde delta i disse forhandlinger. Ennu mindre fører en religiøs niveållering frem. Ti i samme grad som katolikker og protestanter blir likegyldige overfor sin tro, blir de likegyldige overfor selve det kristelige, da det kristelige ikke er en abstrakt størrelse som svever over konfesjonen, men lever i den som selve dens religiøse kjerne. Vi må tvertom styrke og befeste det religiøse innhold i vår konfesjon hver for sig og utdypø det slik at det kan skape den fred i oss som verden aldri kan gi, men bare kristendommens substans.

Det som skiller menneskene er nemlig ikke det religiøse i sig selv, men skallet utenom det. Alle religionskampene ned gjennom tidene viser oss at

det alltid har dreiet sig om jordiske interesser og bånd, som efterhvert er blitt sammenfiltret med tro- og livsanskuelsesproblemene og tilsist er blitt identifisert med dem. Sammenfiltreringene har satt lidenskapene i sving og denne sammenblanding av profant og hellig har mer enn noe annet støtt mange religiøse mennesker bort fra alle konfesjoner.

Altså: **Jo helligere enhver blir innenfor sin egen konfesjon, jo renere og sterkere hans tro og liv blir, desto mer vil konfesjonene møtes uten at noen ytre drivfjær trenges.**

Med denne streben etter hellighet vokser nemlig kjærligheten og med den forståelsen. Altfor lenge har vi målt ektheten og alværet i en katolsk eller protestantisk overbevisning etter hvor steil og skarp innstillingen var overfor anderledes troende. Altfor lenge har vi glemt St. Augustins ord: «at man først tør hate og bekjempe villfarelsene når man er sikker på, at man elsker den villfarende som neste og menneske». Eller som M. Scheler uttrykker det i sitt verk «Schriften zur Soziologi» (1924): «La oss elske nesten i glede og uten betenkeligheter også før han vet om Gud og tror på ham! Kanskje fører da nettop vår kjærlighet og det den fremkaller og skaper i ham, ham til Gud. Det universelle kjærlighetssamfund og det håp og den tro at der engang vil bli en hjord og en hyrde er uadskillelig». Veien til konfesjonell enhet er altså kun en: den personlige kjærlighet som finner frem til det felles og derfra bygger videre og videre ut. Ti det er sikkert: all trosbekjennelse, all kamp for egen hellig overbevisning er uten verd i Guds øine om den bare skjer ut fra kjærlighet til eget kirkesamfund og ikke først og fremst av kjærlighet til den sjel man vil vinne. Ved all egenkjærlighet — den være nok så edel som i dette tilfelle hvor den gjelder egen trosbekjennelse og eget trossamfund — bringer vi aldri erkjennelsens lys til mennesker, så de ser sig selv og ser hvad de selv mangler — det skjer kun ved kjærlighet til nesten. Den kjærlighet som ikke i første rekke legger vekten på å bli forstått, men på selv å forstå og på å få andre til å forstå sig selv og derved komme til å stille spørsmålet: «Hvad fattes mig ennu?» Men fordi den kjærlighet så ofte mangler oss skrøpelige mennesker taler vi som oftest uten forståelse med hverandre som skulde vi tale to helt forskjellige sprog.

*

Men la oss til slutt spørre oss selv: kan det ikke tenkes at den dypeste hensikt som Vårherre har med den nuværende trengselstid, som han sender over jorden, er at den skal føre alle kristne nærmere sammen og at vi derfor er i strid med hans hellige vilje om vi ikke samarbeider med denne hans hensikt og gjør hvad vi kan for å fremme den? At hans mening er at alle vi kristne skal slutte oss nærmere sammen, møtes og forene våre krefter med hverandre?

Vel — vi har altså nu sett at dette kan ikke skje så fort som de kortsynte og utålmodige ønsker det, efter at vi i hele fire århundrer har levet adskilt og

til tider i bittert fiendskap. Men det er allikevel ingen undskyldning for at vi ikke med engang skal ta fatt på det store arbeid. Som Herren stod foran Jerusalem så står han nu foran hele kristenheten: «Visste du dog på denne din dag hvad der tjener til din fred!»

*

Ja — men hvorledes skal vi nu helt praktisk og nøkternt gripe saken an? Vi må her straks bli klar over at vi ikke kan «gjøre» noe — livet blir nu engang ikke gjort: vi kan nok lage papirblomster, men ikke frembringe en eneste levende blomst. Og Kristi budskap til menneskene er liv og livets vesen er vekst. Konfesjonell fred og enhet må vokse sig frem fra menneskenes sjeler — ellers får vi bare den «fred» vi kjenner fra alle krigsavslutninger og som bare er en kamuflert våpenstilstand hvorunder der samles krefter til nye kamper. Ekke fred og sann enhet vokser frem av vår sjelelige substans efter livets egne uforanderlige lover. De livets lover som hittil altfor meget er blitt oversett og ringeaktet når man kom inn på disse felter.

Alt liv forsåvidt det eksperimentelt og historisk er tilgjengelig for vår forskning, springer ut av en polar spenning, hvor polene tross all forskjell og all innbyrdes avstand dog befinner sig innenfor en viss sluttet livskrets. Men slik har det ikke vært med konfesjonene — de har ikke stått i et slikt fruktbart forhold innbyrdes, men kun i et motsetningsforhold, som enten gav sig utslag i avvísning eller i kamp. Men hvor de polare motsetninger holder sig innenfor en virkelig livskrets, der utspringer nytt liv av deres gjensidige forhold som imidlertid ikke må harmoniseres eller utjevnes. Kunstig avspenning dreper livet i dets rot — frembringer ingen resultater — det gjelder overalt i den biologiske verden som det gjelder i den spirituelle, men mest av alt overfor alle religiøse forhold.

Denne konfesjonelle enhet følger selvfølgelig også livets egne lover for vekst og fødes derfor av motsetningene — ikke av utjevning. Men motsetningen må som vi allerede har sagt stå i et fruktbart forhold til hverandre — innenfor samme livskrets som muliggjør den gjensidige utveksling. Middelalderen kjente til dette: den besatt en fylde av åndelige motsetninger, men samtidig den altomspennende katolisitet, i hvilken hvert standpunkt og hvert synspunkt hadde sin begrunnelse og samtidig sin egen begrensning. I dette lå dens rikdom på fruktbare tanker.

Med adskillelsen fra det omfattende hele er spenningen forvandlet — som allerede sagt — til steil motsetning og livskretsen er blitt sprengt. Naturligvis tjener også denne spaltning Guds hensikter — ti den har fremkalt en radikalere spørsmål-opstilling og tvunget oss til en dypere erkjennelse av trossannhetene. Til alle tider har kirkefedrene og kirkelærerne samtidig med at de avviste og bekjempet vranglæren anerkjent dens positive verdi for Guds rike. «Hvorfor», spør St. Augustin, «har det guddommelige forsyn tillatt så mange heretik-

ere med de forskjelligste villfarelser? Jo, forat de med sine angrep skal rive oss ut av vår tregnet og ved sine spørsmål tvinge oss til å trenge dypere inn i åpenbaringsens sannhet».

Det står til oss nu å omskape den eksisterende spaltning til en fruktbar spenning. Det ensidige blir nu engang ikke overvunnet av noe annet ensidig, men blir bare enn mer herdet og stivner enn mer til i sin egen stilling. Kun ut fra synet for helheten — kun ut fra kjærlighet til den sannhetskerne som skjuler sig i alle kristne trosbekjennelser — kan man etablere et levende forhold med mulighet for å befrukte og befruktes. Dette er vår generasjons oppgave — og intet slektledd har stått overfor en så krevende og omfattende: å skulde bringe århundregamle spaltningers fundamentale erkjennelse inn i en sluttet livskrets — kjærlighetens — hvor de enkelte kan vokse sig dypere og dypere inn i kristendommens vesen og der møtes på et høiere plan. Men forspiller nu den europeiske kristenhet denne stund eller forsøker man med kompromissets udelige midler i uriktig ånd å trosse livets egne lover og hitføre en kunstig enhet, en slags åndelig Versaillesfred som jo har vist sig ikke å innebære virkelige fredsrealitet — da går vel ikke Kristi Kirke tilgrunne — men vi vil bli forkastet. Og la oss huske at det er ikke første gang i historien at et land eller en verdensdel er blitt utslettet av «Livets bok».

For halvannet årtusen siden var St. Augustin den siste biskop av Hippo.

Alene det faktum burde gi oss litt å tenke over!

Messe i Priscilla katakomber.

Av Sigurd Brun Tønnessen.

Rom, 31/12—1935.

Ennu ligger Rom i nattens stillhet. Bare en eller annen prest eller arbeider haster igjennem gatene i den tidlige morgenstund. Men borte ved trikkeholdeplassen står en gruppe studenter fra Propagandakollegiet og venter på trikken. De skal sammen med sin prefekt, som er nyviet prest, ut til Priscillas katakombe for å feire den hellige messe. Jeg var så heldig å få være med og det blev en stor og berikende opplevelse.

Ute i katakombene blev vi møtt av en venlig vaktmann, som viste oss veien gjennom alle de snirklede korridorer som en katakombe består av. Overalt ser vi åpne gravsteder, og i enkelte av dem ligger der ennu en eller annen knokkel eller hodeskalle igjen — jordiske rester av de første kristne.

Efter en vandring på ca. fem minutter når vi inn til det lille kapell hvor messen skal leses. Rummet er vakkert oplyst med elektriske lamper — og vi ser tydelig alle tegningene i taket og på veggene som de troende har prydet stedet med i det annet og tredje århundre. De er jo ikke alle vel vedlike-

holdt, men alle gir de dog et tydelig inntrykk av sitt innhold. Vi ser den gode hyrde med lammet på sine unge skuldre, de tre menn i ildovnen, den hellige Eukaristi o. s. v. Det er et gripende øieblikk når man står her for første gang — og jeg lar tankene gå tilbake til Kirkens første dager da de kristne måtte holde sine gudstjenester her langt under jorden av frykt for å bli opdaget av de romerske sporhundene. Men vi vet jo hvor fort Kirken vokste — hvorledes den efter de fryktelige forfølgelser nådde så langt at selv keiserhuset blev vunnet for Kristus. Kirken trengte ikke mer å skjule sig — nu kunde den bygge sine veldige Guds- hus oppe blandt menneskene.

Men de første tider blev aldri glemt — alltid feiredes der gudstjenester i katakombene ved de store martyrfester og ved andre høitidelige anliggender. Og nu er det her i Rom enhver nyviet prests ønske å få lese messe i disse minnerike kapper. Det er gripende øieblikk når vi kneler ned her de tre kvarter messen varer og følge den stige handling og vite at den samme messe er blitt lest her i snart to tusen år! Her stod flere av apostlene og deres efterfølgere og sa de samme ord som den nyviiede prest nu uttaler: «Dette er Jesu legem og dette er Jesu blod». Og ordene har den samme kraft: Guds Sønn stiger ned på altret og forvandler brødet og vinen — og vi som tror på hans tilstedeværelse kan ydmykt knele ned og mota ham på samme måte som Roms første kristne gjorde det. Og slik som den hellige messe blev lest og leses nu, slik vil den vedbli å bli lest inntil tidens ende. Et sådant øieblikk fylles en konvertitts hjerte med en særlig takk til Gud, fordi han i sin store Nåde åpnet ens øine, så veien til Moderkirken blev funnet og sjelen atter fikk finne trygg grunn under sin tro. Og i hjertet toner vår skjønne salme:

«Vi elsker vår Kirke, den gamle,
den trofaste, hellige Mor,
som vil i sin helligdom samle
hver sjel som på Frelseren tror.
Vi elsker dens eldgamle minner
som lever mens slektene sviner.
Vi elsker de bånd som oss binner
til sjelenes vokter på jord».

Sigurd Brun Tønnessen.

Kristelig Ukeblad

bringer i sitt nummer for fredag den 20. des. følgende forståelsesfulle notis:

«Nazis kamp

mot den katolske kirke i Tyskland fortsetter med stigende kraft. Resultatet er mange uhyggelige dommer over katolske biskoper og prester, som må tvinge enhver kristen til å reagere».

Misjonslægen og hans gjerning.

I alle de land hvor hedningemisjonen virker treffer man tre forskjellige typer læger: først de innfødte «medicinmenn» uten noen som helst utdannelse, så de innfødte universitetsutdannede læger, og endelig de europeiske.

Mens ennå store deler av Kina må savne videnskapelig utdannede læger, er det motsatte tilfelle i Japan, hvor man absolutt føler sig helt tilfredsstillt med sine innfødte læger som behandler alle sykdommer etter tusenår gamle metoder som forresten har en del tilfelles med dem som vi anvendte for hundre år siden. Hvad de videnskapelige utdannede innfødte læger angår er der overalt i østen stor forskjell på deres dyktighet. I Japan er de kommet langt, idet det medicinske studium der står på høide med europeiske fordringer. Der finnes således et stort antall lægevidenskapelige tidsskrifter av utmerket kvalitet. Universitetene i Japan har foruten fremragende lærde av landets egne sønner også en rekke europeiske berømtheter knyttet til sine lærestoler og ofte fullender japanske læger sin utdannelse i Europa. Japanerne reiser mest til Tyskland, mens de indiske læger drar til England og erhverver sig en «degree» hvorved de blir: F. R. C. S.-Fellow of the Royal College of Surgeon. De fleste unge læger søker sig inn ved de store laboratorier hvor de stifter bekjentskap med de videnskapelige arbeidsmetoder — men mange hospiterer også ved de store sykehus for å studere deres hele innredning og oprette lignende institusjoner i sitt hjemland.

Foruten de innfødte læger møter vi de europeiske og amerikanske læger ute på misjonsmarken. Dessverre er de oftest overlesset med arbeid fordi der fordres av dem at de skal være inne i alle grener av sitt virke. Tillike er deres arbeid helt anderledes enn i hjemlandet — ti sykdommene er ofte av helt annen art og de med dem forbundne problemer det derfor også. I de land som vi nærmest tenker på er det for det meste et utpreget tropisk klima, eller varme somre avløses av forferdelige kolde vintre som i Nord-Kina. Tropesolen brenner ubarmhjertig og luftens trykkende fuktighetsgrad gjør det ofte meget vanskelig overhodet å kunne behandle patientene. Samtidig å holde sine egne kunnskaper vedlike ved å studere fagtidsskrifter er næsten en umulighet. Dertil kommer at misjonslandets skikk og bruk ofte avviker helt fra det av lægen kjente — og det er langt fra i alle land at de innfødte bøier sig for og anerkjenner den fremmede læges høiere innsikt og kultur. Man må huske at i et så gjennomkultivert land som Kina ser de innfødte med uendelig forakt på de mange uheldige eksemplarer av den hvite race som er havnet der — og denne forakt overfører de på alle hvite, altså også på lægene.

En særlig vanskelighet i orienten er den næsten

utrolige elendighet og fattigdom som rår der, og som man i Europa ikke kan gjøre sig noen forestilling om hvis man ikke selv har sett den. At hele familier dør av sult er ikke noe usedvanlig — heller ikke at de om natten fryser ihjel av mangel på tilstrekkelig klær. Og det er naturligvis næsten umulig for lægen i slike tilfelle å kunne utrette noe — likesom han står hjelpeløs overfor de store katastrofer som oversvømmelser og jordskjelv. Tenk på den situasjon som inntreffer når et distrikt så stort som Østerrike og Schweitz tilsammen rammes av oversvømmelse og 10 millioner mennesker går til grunne! Befolkningen flykter op i trærne til de av utmattelse må slippe taket og styrter i vannet eller de klatrer op på hustakene inntil veggene faller inn. I månedsvis blir vannet stående så all handel på torvene må avgjøres mens menneskene står til hoftene i vann og har varene foran sig på en liten flåte. Man kan tenke sig lægenes arbeid under disse omstendigheter og får tillike et begrep om kinesernes uendelige tålmodighet.

Ved siden av de også i Europa kjente sykdommer, må lægene kjempe mot andre som er særlig lokale, nemlig de forskjellige infeksjonssykdommer og farsotter som stammer fra den forferdelige urenslighet — de mange sykdommer som kommer ved parasiter og endelig de som skyldes vitaminmangel. Alle disse sykdommer er meget utbredte og fordrer et særlig studium og grundig kjennskap til de lokale forhold. Der blir ikke minst mange hygienespørsmål å løse med sine ofte uvante opgaver, som imidlertid gir stor og langvarig glede når det lykkes å greie dem. Av infeksjonssykdommer herjer koppene og skarlagensfeber verst i Kina og Bakindien hvor årlig millioner av mennesker faller som ofre selv om man forsøker å bekjempe dem ved vaksinasjon, som imidlertid mange av de innfødte nærer en uovervinnelig aversjon imot. Også kolera og pest går sin eksplosjonslignende gang og meier menneskene ned for fote. Ti på mange steder bor jo befolkningen så tett inntil hverandre at det er umulig å treffe noen som helst isolerende foranstaltninger. Av alle smittsomme sykdomme er dog vel spedalskheten den uhyggeligste. I Brasilien foretar de innfødte sig ikke det minste imot den, mens man på Fillippinerne bekjemper den med alle tilrådighet stående midler. Som i middelalderen får de spedalske ikke lov til å bevege sig fritt, men interneres på store hospital hvor de imidlertid får den beste pleie. I Manila er dette hospital, viet St. Lazarus, beliggende i en underskjønn have og er selv en herlig bygning fra det tidligere spanske regime. Her er plass for 300 patienter, men de hårdest angrepne sendes over til en av de små øer i nærheten hvor de samles i kolonier under amerikansk oppsyn og pleies så godt som mulig. Men allikevel er det en tung skjebne når en spedalsk for stedse må

forlate sitt hjem, sin familie og sitt arbeid og tilbringe resten av sitt liv på et slikt sted! Og hvor mange misjonslæger har ikke delt deres skjebne — for ikke å tale om den hær av navnløse ordensfolk som er falt på denne ærens mark!

Malaria og dysenteri hører til de sykdommer som fremkalles ved parasiter — begge er på retur i de land hvor misjonslægene har kunnet få bekjempe dem med alle den moderne videnskaps hjelpemidler. Det samme gjelder de uhyggelige sykdommer som skyldes små snyltedyrr som borer sig inn under huden og forgifter hele organismen.

Vitaminmangel på grunn av feilaktig ernæring gir sig særlig utslag i den utbredte blindhet som mange steder forefinnes både hos voksne og barn. Likeledes Beri-Beri som antar forskjellige former i de forskjellige land, men også skyldes ernæringen og som krever en læges grundige kjennskap til dette spørsmål for at han skal kunne ta kampen op. Men at det ikke er lett å skaffe annen ernæring istedetfor den feilaktige sier sig selv — og det er en av misjonslægens største sorger at han står så hjelpeløs overfor fattigdommen, uvitenheten og likegyldigheten hos de innfødte.

Man vil forstå at fordringene til en misjonslæge er anderledes og ofte meget større enn til en læge her hjemme. Men særlig gjelder det for ham å være psykologisk vel utrustet. Å kunne forstå selv den mest fremmedartede patient — å kunne tale med ham og forklare ham hvorfor han nu skal ha den og den behandling — å kunne selv lage den medicin man foreskriver — å kunne selv gi ham den, dryppe ham i øinene el. l. — alt det må en læge derute kunde. Der er en kjempekløft mellom den europeiske læge og den innfødte patient — det er vanskelig å inngyte ham tillit og få ham til å forstå at man kan og vil hjelpe ham. Disse mennesker må psykologisk behandles helt anderledes enn her hjemme — hvis man gir en døende europeisk patient en kamferinnsprøtning for å stimulere hjertet, forstår alle hans omgivelser hvorfor man gjør det, mens de innfødte i lignende tilfelle vilde tro at man var skyld i hans død. Det er altså det viktigste for lægen å vinne tillit og tro før han kan utrette noe — deri ligger også grunnlaget for hans misjonsarbeid. Har de innfødte tro og tillit til ham, følger de ham også gjerne på andre områder og låner villig øre til hans og hans medarbeideres forkyndelse. Gjennom læge- og hospitalsbehandling er mange ført til kristendommen — syke og nød-stedte tar også villigere mot trøst og hjelp enn andre. I gjennom hundrer av år har jo misjonærer måttet lære sig til også å stille med de syke før de utdannede misjonslæger kom. Og nu inntar misjonenes hospitalsvirksomhet en stor plass. Ifjor behandledes næsten en halv millionen syke på 677 misjonshospitaler verden over.

En merkepel i utviklingen var opprettelsen i 1922 i Würzburg av instituttet for misjonslægers utdanning. Pave Pius XI fremhever stadig dette institutts uhyre betydning likesom han stadig påpeker misjonslægens nødvendige og velsignelsesrike arbeid.

† Paul Bourget.

Julenatt avgikk en av Frankrikes største forfattere, Paul Bourget, ved en blid og rolig død. Han var medlem av Akademiet, født i Amiens i 1852. I 1874 utsendte han sitt første verk — et bind dikt: «Vie inquieté» og i 1883 kom hans «Essais» hvori han åpenbarte sig som en dyptgående og fintmerkende psykolog med utpreget kritisk begavelse. Umiddelbart etter skrev han sin første roman og det blev i denne gren av litteraturen han vant sine største berømmelse. Paul Bourget hører til de skribenter som har satt dype spor i sin samtid. Med full kraft gikk han mot 80-årenes realisme, idet han løftet menneskelivet op over den verden som Balzac henviser det til og stillet det inn i den kristne tanke- og følelsesverden hvor det rettelig hører hjemme.

Hele hans fremtreden bar preget av kjærlighet — av den nestekjærlighet som gjør meddelaktig i andres lidelser og sorger. Hos ham var det personlige liv uadskillelig forbundet med kunstnerens forkyndelse — derfor er der slik appell i hans verker — derfor evner han å utrede og belyse de mange bånd som kommer menneskenes sanne livsutfoldelse og binner dem til materien, til det materielle skjønt de selv så ofte ønsker å kunne frigjøre sig. Han stod selv oppe i denne kamp og han seiret i den — derfor kunde han i sine verker helt positivt vise andre en farbar vei. Hans arbeidskraft var utrettelig — selv sa han spøkende at hvis man om hundre år undersøkte hans grav, vilde man finne blekkflekker på hans høire hånds fingre ennu, så inngrodd vilde merkene etter hans virke være!

I de senere år var han den franske litteraturs grand old man og kunstnerne av de litt eldre generasjoner som Francois Mauriac og Pierre Benoit så op til ham med dypeste ærbødighet, ti for dem og deres samtidige hadde han vært den store kritiker og veileder. Men de unge søkte ham ikke mer — det er kun ganske få av dem som nu løfter sine stemmer i den franske presse som siste takk og hilsen. Men disse stemmer har til gjengjeld risset uodelighetens ruiner over den gamle mester, som i uforglemmelige timer øste av sin rike erfarings skatt utover dem.

Blandt hans hovedverker regnes «Le Disciple», «L'Etape», «Le Démon de midi» — og gjennom dem alle går som en rød tråd hans eget prinsipp: «Man må leve som man tenker, fordi man før eller senere vil komme til å tenke som man har levet». Bourget selv tenkte kristendommens dynamiske tanker, derfor blev han den store apologet i heie sin kunst og en prest som père Léonce de Grandmaison sa om ham så sterke ord som at Bourget lik Pascal hadde gitt hele sin tilværelse til Gud. Pascals «Pensées» var også Paul Bourgets yndlingsbok. Men — det er allikevel ingen glad kristendom vi møter

i Bourgets romaner. Alle de vanskeligheter som en opriktig kristen har å kjempe med i våre dager — og i våre dager mer enn noensinne siden de første kristenforfølgelses tid — hadde han for meget inn på livet til at han ikke måtte konsentrere sig helt om den oppgave å forklare disse vanskeligheter og oppløse dem i deres enkelte bestanddele for derved å avsvkke deres skremmende karakter. Paul Bourget smiler sjelden i sine bøker — de lyser ikke, men de gjennomstrømmes av en varme som gir dem den store slagkraft overfor problemer og mennesker.

I Paul Bourget har den katolske litteratur mistet ett av sine store navn og Kirken en god og trofast sønn. R. I. P.

Sykepasser og kardinal.

Under denne overskrift bragte «Dagbladet» for 6. ds. en Roma-korrespondanse fra den svenske avis «Dagens Nyheter» (5. januar) hvori det forekommer et intervju med en kardinal, hvis navn ikke oppgis. Da vi har grunntil å anta at intervjuet er uferrettelig i sin gjengivelse av den anonyme kardinals ord, foretas det nu de nødvendige undersøkelser hos rette vedkommende.

«St. Olav»s redaksjon.

Katolisismen fremgang i Afrika.

Den sorte rase av idag strømmer nu til den katolske Kirke, og der er i de siste ti år foregått ting som må fylle alle kristne med takknemlighet og undren. Her kan misjonen feire en stor triumf. Mens forholdet mellom ikke-kristne og katolikker i Indien er 1 : 10 600 og i Kina 1 : 5 700 er det i Central-Afrika den sorte rases moderland kun 1 : 157. At der på dette sted nu skjer en massetilstrømning til den katolske Kirke vil man forstå av følgende:

En vest-østlinje, trukket fra Syd-Nigeria over Uganda til kysten betegner stort sett nordgrensen for de bantu-talende folkeslag og er tillike grensen for muhamedanismens fremtreden i Central-Afrika. Denne linje går også gjennom det distrikt hvor bevegelsen til Kirken er sterkest. Her er der hvert år flere konversjoner enn noe annet sted på jorden. 1932—33 talte man i alle misjonsland tilsammen 404 744 omvendte hvorav 3/5 falt på Afrika. Fra 1918—28 tok Afrikas katolske befolkning til med 2 026 275 mennesker — d. v. s. med 3/7 av alle konversjoner i dette tidsrum. 1918 var der 548 631 katekumener — 1929 var der 1 305 548. Ennu mer påfallende er tallene hvis man tar de enkelte distrikter for sig: i Urundi-vikariatet var der i 1933 105 000 katolikker, det syvdobbelte av 1923 — i samme tidsrum firdobledes antallet i Ruanda. I vikariatet Kwango og Kisantu var der i 1933 113 283 katolikker mot 23 403 i 1923. Central-Afrika er den nye bantukulturs vugge og de sorte bygger sig nu sin eget kultur op på grunnlag av Kirken hvorved denne massebevegelse antagelig vil få stor betydning for hele den kristne sivilisasjon.

Frøken Jacobine Marie Giertz.

In memoriam.

«Salige er de rene av hjertet» er det ord som best av alle gir uttrykk for min tanke på henne som nu er vandret bort. Der var over henne en egen fjernhet fra verden. Men den bunnet ikke i noenslags stolthet, uvilje mot menneskelig selskap eller interesseløshet. Tvertimot, hun var lite selvoptatt, var glad i å samtale, hygget sig — særlig i sine eldre år — meget med gamle venner, og hun var levende interessert i alt menneskelig åndsliv. Særlig leste hun en hel del og gikk op i det hun leste med en intensitet som få mennesker kan det. Hennes utmerkede sprogkunnskaper utvidet her hennes muligheter. Hun har også på en verdifull måte bidratt til katolsk litteratur her hjemme ved en del gode oversettelser, dessuten har hun utgitt en bok om den hl. Jeanne d'Arc's liv og i årenes løp skrevet mange fine skisser og små fortellinger i forskjellige blad og tidsskrifter.

Hennes intelligens, sikre smak og forte opfatning og hennes sans for humor gjorde det til en stor glede å tale med henne. Men det var som om verdens tummel og alt det onde og heslige i menneskelivet gikk henne forbi. Hun skjønnte det like som ikke, det var fremmed for hennes tankeverden. Imellem kunde hun forekomme åndsfraværende, og hun var det også på ett vis: hennes sanne liv var langt fra denne verden, «skjult med Kristus i Gud». Kirken var hennes hjem; i den levte hun og søkte hun sin næring.

Hun fikk den lykke i mange år av sitt liv å leve sammen med en venninne og trosfelle, frk. Massi Hartmann; de passet for hinannen og delte en glødende iver for Vår Herres sak, for Kirkens ofte så hårde arbeide her hjemme. Trofastere, mere offervillige, mere givende menighetslemmer har St. Olavs menighet aldri eiet. De var ikke for intet den hl. Frans av Assisis døtre, som medlemmer av 3dje orden: Armodens ånd var i sannhet blitt deres eie. Da frøken Giertz blev alene, fortsatte hun her den felles skikk; selv om hun etterhvert kun hadde ytterst lite, måtte det hun gav til Kirken og de fattige aldri minke. Her hjalp ingen forsøk på fornuftgrunner: «jamen det er jo til Kirken», var det eneste svar man fikk.

I denne virksomme kjærlighet til Kirke og menighetsliv og i sitt sterkt kontemplative anlegg vokste så hennes trosliv sin dype, skjulte vekst.

Det kunde lyse av henne imellem, glimt av en rikt utrustet og høit anlagt personlighet; men som regel «gjorde hun lite av sig» som man sier; hennes vesen virket tilbakeholdende, næsten sky.

Tilsist kom sykdommen og skilte henne langsomt og ubønnhørlig fra livet og fra oss som var

glad i henne. Men de mørke tider er slutt, og hun er i havn; vi gleder oss fordi det er som om hun er kommet oss dobbelt nær; vi er takknemlige over å ha kjent henne og vi vil aldri kunne glemme henne.

Jacobine Marie Giertz var født i Arendal 11.—1. 1957. Hennes mor døde straks etter hennes fødsel, og hun fikk sitt hjem hos sin farbror, senere sorenskriver på Kongsberg. Som ung pike var hun ofte i Frankrike på besøk hos derboende katolske slektninger. Hun blev imidlertid ikke påvirket i katolsk retning gjennom dem, men etter hennes eget utsagn gjennom en svensk prest som hun traff på reise. Hun blev optatt i Kirken, visstnok i Sverige, i 1892 og tok ved sin ferming navnet Agnes. Siden onkelen, sorenskriver Giertz's avskjed har hun bodd i Oslo. R. I. P.

Gustava Chatelain.

N. K. K. F.s Utdannelsesfond for katolsk ungdom.

Kapital pr. 1/10—1934 (siste landsmøte)	kr. 2191.71
Innkomet v/ tilstelninger og foredragsaftener »	295.16
Loddsalg av gullarmbåndet, gave fra fru Anna Backer, Fredrikstad	» 503.00
Gaver fra:	
Velærv. hr. sogneprest P. Th. Rusche, Tromsø	kr. 10.00
Frk. Ragnhild Foss, Oslo	» 10.00
Porsgrunds Katolske Unge Menn.....	» 10.00
Tromsø St. Elisabethforenings samlebøsse	» 15.00 » 55.00
Renter 1934 og 1935	» 134.69

Kapital pr. 1/1—1936 kr. 3197.56

Dessuten har St. Elisabethforeningen, Bergen, sendt en skjønn sofapute som senere skal utloddet i Oslo.

Vår hjerteligste takk for den enestående hjelp og elskverdighet som man har vist og viser Utdannelsesfondet.

På komiteens vegne.

Ulrikka Sutter.

Herhjem me.

Hønefoss. — Den første katolske juletefest på Hønefoss avholdtes mandag den 30. desember. Hs. høiærv. biskopen var kommet fra Oslo sammen med sogneprest pater de Pape fra Stabekk og festen hadde forøvrig samlet 15 deltagere, hvoriblandt en ung katolsk østerriker som er på vandring her i landet. Søstrene hadde stelt alt så festlig til i det store

rum som fra våren skal tjene som operasjonsstue. På gulvet tronet et mektig juletre. Etter at sogneprest pater Bzdyl hadde bedt budt velkommen talte biskop Mangers om juletreets budskap til oss alle. Man gikk så omkring det og avsang de kjære kjente julesanger — de lød så jublende her på dette sted, så takknemlig for denne første gangs hellige glede. En liten pike på 11 år fremsa et dikt til julebarnet i krybben — også hr. Geist foredrog et vakkert dikt. Derpå gikk man til bords, hvorunder St. Franciskus-søstrenes kor aldeles herlig sang julesanger. Tillike var der cither- og mandolinmusikk og orgelspill. Der hersket hele tiden den beste stemning — ikke minst var man takknemlig for biskopens nærvær.

Referent.

HAMAR. — Vi er ferdig med julen her på Hamar også. Julenatt var St. Torfinns kapell stuende fullt — en hel del protestanter hadde også funnet veien til vårt lille deilige gudshus, for igjen å høre det glade budskap — en festlig stund, hvor også kirkekoret med glans skilte sig fra sin opgave — en trestemmig messe. Kommuniionsbenkene fullt besatt flere ganger. Juledagene var der også bra fremmøte til de forskjellige messer. — Så kom lørdag 28. desember, dagen for vår årlige juletefest — imøte sett med lengsel både av små og store. Kl. 17 samledes vi i et av midtelskolens lokaler, som for anledningen var vakkert pyntet av søstrene, lærerinne og skolebarn. Sognepresten pater Alby ønsket i velvalgte ord velkommen, hvorefter «Du grønne glitrende tre», som 1ste punkt av et program med i alt 16 nummer, blev sunget, idet vi slo ring og gikk omkring den festlige lysende julegran. Nu stod skolebarna for underholdningen en stund, og vi forstår frk. Scarre må ha hatt et svare strev med å få alt til å gå; men hun kan være stolt av sine elever og fornøiet med resultatet — alle både store og små gjorde sine saker utmerket og under stor oppmerksomhet og sterk hyldest blev de forskjellige programposter fremført: «Ved krybben» — Maria og Josef knelede ved krybben, hele tiden med engelen ved siden og hyrdene som bragte sin hyldest til den nyfødte frelser — åndeløs stillhet hersket, de pene drakter og alt ellers var betagende. Så var det sang av «Teresiaforeningen» samt av skolebarna, både solo- og samsang: «Uppå fjellet», «Målet hennar mor», «Løft ditt hode» og «Jegeren» sunget med liv og begeistring av de små i 1ste klasse. Rund de festlig dekkede bord blev vi nu benket, og søstrene hadde nu som bestandig ellers sørget for alt på en fortreffelig måte, og det er sikkert at bordets gleder blev vederfaret all rettferdighet, som man sier. — Især var gleden og humøret på toppen ved det bord hvor den yngre generasjon holdt til — ørenslyd? — ikke tale om! Omsider blev vi da ferdig og så var det sang og dans om juletreet igjen med musikk, for det meste av fransiskaneren pater Boers, som også hadde funnet veien til Hamar. Til frk. Scarres akkompagnement sang Erik Møistad et par sanger — stor fagnad. Teresiaforeningen opførte en liten sketsch: «Den forsvundne pannekake». — Flinke småpiker, som greide brasene godt og høstet også fortjent bifall. Etter oplesning av et par små fortellinger, var det igjen bevertning, hvorefter Teresiaforeningen» atter lot høre sin røst — tostemmig, og så kom vel aftenens clou — utdelingen av alle pakkene, som hele kvelden hadde lagt ved granens fot. Nu blev de tatt frem og ved loddtrekning utdelt til små lykkelige mottagere. Ved festens slutt grep sognepresten igjen ordet og takket søstrene, frk. Scarre og alle de andre som hadde ydet sitt til denne hyggelige festkveld. På foten av det opslåtte program stod: N.B.! Enhver bedes ta med sig ½ kg. godt humør — takk! Det så ut som alle fulgte opfordringen. Tilslutt aftenbønn i kapellet.

Deltager.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri. Telefon 10 877. Oslo.